

Boverket
remiss@boverket.se

Remiss om Boverkets förslag till föreskrifter om tillgänglighet och användbarhet för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga i byggnader.

Er beteckning: 3680/2021

Sammanfattning

Länsstyrelsen anser att Boverkets förslag med färre regler formulerade som funktionskrav i en ny regelmodell i huvudsak är ändamålsenlig. Reglerna presenteras överskådligt och tydligt. Regelmodellen i sin nuvarande utformning förutsätter dock att det utarbetas standarder av branschen. Det är oklart om dessa standarder blir enkelt tillgängliga och om de förutsätter något krav på betalning. Länsstyrelsen anser att denna brist behöver avhjälpas.

Länsstyrelsens synpunkter avseende ny regelmodell

Föreskrifterna i Boverkets nya förslag till regelverk ska följas, men hur detta ska göras överläts åt branschen t.ex. genom standarder. Det är dessa standarder som byggherren ska hänvisa till för att visa att funktionskraven i föreskrifterna kan uppfyllas. Det är oklart om dessa detaljerade standarder blir enkelt tillgängliga och om de förutsätter något krav på betalning för den byggherre som berörs eller den myndighet som ska bedöma att föreskrifterna följts och att funktionskraven uppfyllts.

Länsstyrelsen anser att författningar ska finnas tillgängliga för var och en i läsbar form, om standarder krävs för att verifiera att samhällets krav uppfylls, behöver dessa tillhandahållas utan kostnad för den som ska tillse att samhällskraven uppfylls.

Andra sätt att visa att funktionskraven uppfylls t.ex. genom "fackmässig" projektering och "fackmässigt" utförande förutsätter att projekteringen och utförandet bygger på "tillförlitliga metoder".

Länsstyrelsen anser att begreppen "fackmässig" och "tillförlitliga metoder" kan behöva definieras eller avgränsas tydligare i regelverket. Otydliga begrepp riskerar att medföra olika bedömningar hos byggherre och granskande myndighet, med ökande mängd överklaganden som följd.

Tillsyn och tillsynsvägledning

Kontrollen av att regelverket följs kommer ska ske i efterhand genom tillsyn, vilket kan föranleda krav på rättelse i efterhand för byggherren. Länsstyrelsen anser att Boverket behöver beakta att behovet av tillsynsvägledning kan bli omfattande och att vägledningsinsatser genomförs av Boverket. Särskilt allmänna intressen bör ges erforderligt utrymme i vägledningsarbetet.

Synpunkter på författningsförslag

Författningsförslaget består av 4 kapitel med varierande antal paragrafer. Länsstyrelsen har i det följande valt ut några bestämmelser som kommenteras särskilt.

Kapitel 2, Utformningskrav vid uppförande av nya byggnader

Länsstyrelsen anser att bestämmelsen om begränsad dimensionering (kap 2 § 4) bör strykas från paragrafen då den påtagligt påverkar användbarheten och tillgängligheten i en bostad. Förslaget har lydelsen:

§ 4 I en bostad som har flera plan ska minst entréplanet vara tillgängligt och användbart och medge tillgång till samtliga bostadsfunktioner. Det kan dock var tillräckligt att bostadsfunktionerna på entréplanet har begränsad dimensionering.

Länsstyrelsen föreslår att bestämmelsen justeras så att den får följande lydelse:

§ 4 I en bostad som har flera plan ska minst entréplanet vara tillgängligt och användbart och medge tillgång till samtliga bostadsfunktioner.

Kapitel 4, Krav vid ändring av byggnader

Slutligen anser länsstyrelsen att bestämmelserna om och vilken byggnad som ska anses vara en sådan särskild värdefull byggnad som avses i plan och bygglagen (8:13 PBL) och hur varsamhetskravet ska uppfyllas (8:17 PBL), bör avgöras av förtydligande i lagtext och rättspraxis och inte på föreskriftsnivå (4 kap 7 § samt 4 kap 8 §).

I övrigt har länsstyrelsen inte några ytterligare synpunkter.

Bakgrund: gällande regler (BBR) och ny regelmodell

Boverkets byggregler (BBR) ska ersättas av nya byggregler benämnda möjligheternas byggregler. De nya reglerna ska ha färre regler med korta bindande föreskrifter formulerade som funktionskrav. I problembeskrivningen (s.21) av gällande regelverk (BBR), anges att utformningen kritiserats av samhällbyggnadsbranschen för att vara

oförutsägbar, omfattande och kostnadsdrivande. Hur reglerna strukturerats och presenterats har enligt Boverket bidragit till samhällsbyggnadsbranschens uppfattningen om regelverket. Nu gällande regelverk (BBR) har allmänna råd som hänvisar till standarder, verifieringsmetoder och beräkningsmetoder för hur föreskriftens krav kan uppfyllas. Boverket menar att byggherren använder hänvisningarna som om de vore bindande krav och därmed inte har några incitament för att tillämpa andra tänkbara lösningar. Innovativa lösningar uteblir p.g.a. att byggherren vill undvika risker med att dessa alternativa lösningar inte godtas.

Regeringen gav 2019 Boverket i uppdrag att se över gällande regelverk (BBR) med syftet att skapa ett förenklat och konsekvent regelverk. Uppdraget återrapporterades 2020 i rapporten "Möjligheternas byggregler".

Boverket vill med den nya regelmodellen att staten bestämmer kravnivåerna och att samhällsbyggnads sektorn får större möjligheter att utveckla lösningar som uppfyller samhällets krav. De nya föreskrifterna innehåller avsiktligt inga allmänna råd och hänvisar inte heller till standarder, föreskrifter eller allmänna råd från andra myndigheter eller organisationer.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av länsarkitekt/funktionschef Christina Gustavsson med Kaj Hellner som föredragande.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.